

Ihonsiirteen hoito-ohje

Ohje on tarkoitettu osaihonsiirteen hoitoon.

Osaihosiirto on menetelmä, jossa siirretään tervettä ihoa peittämään hoidettava haava. Osaihonsiirre otetaan yleisimmin reidestä. Siirre rei'itetään verkkomaiseksi, jotta sillä voidaan peittää alkuperäistä ottokohtaa suurempi alue. Osaihonsiirre saa verenkiertonsa alla olevasta haavapinnasta noin kahdessa vuorokaudessa ja kiinnittyy haavapintaan noin viidessä vuorokaudessa. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että osaihonsiirre pysyy paikoillaan eikä siihen kohdistu räsitusta tämän paranemisvaiheen aikana. Nikotiinituotteiden käyttö huonontaa verenkiertoa, lisää infektioriskiä ja estää ihonsiirteen paranemisen.

Leikkauksen jälkeinen hoito

Leikkauksen jälkeen saat syödä normaalisti. Mikäli ihonsiirre on laitettu alaraajaan, tarvitaan yleensä vuodelepoa 2–5 vrk siirteen liikkumisen välttämiseksi. Myös alaraajan alaspäin pitäminen on minimoitava jalan turpoamisen välttämiseksi. Usein tarvitaan myös alaraajan turpoamista ehkäisevää tukisidontaa. Lääkäri antaa erilliset ohjeet liikkumisesta ihonsiirteen sijainnin mukaan.

Osaihonsiirre -leikkauksen jälkeen siirrettä suojaavat sidokset avataan ja haava tarkastetaan ensimmäisen kerran toisena leikkauksen jälkeisenä päivänä. Tämän jälkeen sidokset eli rasvalappu ja kuivat ”möyheät” taitokset vaihdetaan 1–2 vuorokauden välein. Rasvalapulla estetään taitosten tarttumisen ihonsiirteeseen. Rasvalappua käytetään niin kauan kuin ihonsiirre erittää.

Osaihonsiirre on kiinnitetty hakasilla, jotka poistetaan aikaisintaan viidentenä (5) leikkauksen jälkeisenä päivänä. Hakasten poistosta saat erillisen potilasohjeen. Hakasten poiston jälkeen aloitetaan ihonsiirteen suihkutus kehonlämpöisellä vedellä 1–2 vuorokauden välein. Ihonsiirteeseen ei saa kohdistaa suoraa suihkun painetta. Kun ihonsiirrealue ei enää eritä, se ei tarvitse enää sidoksia. Ihonsiirrealuetta rasvataan huolellisesti hajusteettomalla perusvoiteella tai ihoöljyllä useita kertoja päivässä.

Ihonottokohtaan jää leikkauksesta verestävä ja arka haavapinta, joka voi usein olla jopa ihonsiirrealuetta kipeämpi. Ihonottokohta paranee ihon luonnollisen uusiutumisen myötä noin kahdessa viikossa. Ihonottokohta suojataan paranemisen ajaksi polyuretaanivaahtolevyllä (Allewyn) joka saa olla paikoillaan 14 vrk. Suihkussa käydessä sidos suojataan muovipussilla, jotta se ei kastu. Sidos irrotetaan 14 vrk kuluttua kehonlämpöisellä vedellä suihkuttamalla.

Kuva 1. Ihonsiirre

Kuva 2. Allevyn hoitolevy ihonottokohdalla

Leikkausalueella voi esiintyä kipua. Eri kivunhoitomenetelmiä on useita, joista nukutuslääkäri valitsee sinulle sopivimman. Leikkaavan lääkärin tapaat osastolla, jolloin voit esittää hänelle kysymyksiä leikkauksesta ja toipumiseen liittyvistä asioista.

Keskimääräinen hoitoaika sairaalassa on 2-6 vuorokautta. Kivun tulee pysyä hallinnassa kotona käytettävissä olevien lääkkeiden avulla. Tarvittaessa kuntoutuminen jatkuu vielä terveyskeskuksen vuodeosastolla.

Ihonsiirteen ja ihonottokohdan hoito kotona

Kotiutumisen jälkeen toteutettu hyvä kivunhoito nopeuttaa paranemista. Säännöllistä kipulääkkeen käyttöä suositellaan ainakin ensimmäisen viikon ajan. Sairasloma leikkauksen jälkeen on noin 1–4 viikkoa.

Jos ihonottokohdan sidos alkaa irrota reunoiltaan, sen voi kiinnittää reunoilta uudelleen ihoteipillä/kalvolla. Älä peitä koko sidosta kalvolla. Koko sidoksen vaihtoa tarvitaan vain, jos sen imukyky ei riitä tai sitä ei pysty enää kiinnittämään uudelleen. Turhat sidosvaihdot hidastavat ihonottokohdan paranemista. Sidoksen voit vaihdattaa omassa terveyskeskuksessa.

Sidoksen irrottamisen jälkeen ihonottokohdan saa suihkuttaa normaalin suihkussa käymisen yhteydessä. Ihonottokohdalle kasvanut uusi iho kuivaa aluksi herkästi, joten sitä tulee rasvata hajuusteettomalla perusrasvalla tai ihoöljyllä useita kertoja päivässä.

Kuva 3. Ihonotto kohta sidoksen poiston jälkeen

Ihonotto- ja siirtokohta ovat arkoja kylmälle ja kuumalle. Saunomisen ja uimisen voit aloittaa, kun iho on täysin parantunut, eli noin kuuden viikon kuluttua toimenpiteestä. Ihonsiirrealueen ja ihonottokohdan hankausta on vältettävä, koska ne eivät kestä mekaanista kulutusta kuten normaali iho. Suoranaista auringonottoa on vältettävä noin vuoden ajan ja sen jälkeenkin alueet on suojattava korkean kertoimen (vähintään 20) aurinkosuojavoiteella. Ihonsiirto- ja ihonottoalueiden väri on aluksi tummanpunainen, mutta se vaalenee ajan myötä. Noin vuoden kuluttua se on saavuttanut lopullisen värinsä.

Mihin voit tarvittaessa ottaa yhteyttä?

- Virka-aikana haavahoitajaan 014 269 5170 tai operatiiviselle osastolle puh. 014 269 1015
- Virka-ajan ulkopuolella päivystykseen